

NYIRI KÖZLÖNY.

Hetilap a társadalmi élet, gazdaság, ipar és kereskedelem köréből.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagy-Orosi-utca 993-ik sz. a.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

belyben házhoz hordva vagy postai szétküldéssel:
Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Évnyegyedenként . . . . . 1 „

Hirdetések díja:

Minden 4 hasabos peti-sor vagy ennek térfoglalata
egyszeri hirdetésért 5 kr., többszöri hirdetésért 4 kr.
minden beíratásnál. — Bélyegyél minden ígatásért
külön 30 ujkr.

Nyilttérben minden háromhasabos sor 20 ujkr.

A megyei bizottmányi gyűlés- teremből.

Bizottmányi közgyűlésünk f. hó 15-én vette kezdetét s tartott 19-ig. A közgyűlést b. Vécsey József főispán úr szívélyes üdvözléssel nyitotta meg, melyet a közgyűlés nevében megyénk főjegyzője viszonzott.

A kép, melyet gyűléseink lefolyása nyújt, annyira egy és ugyanaz, hogy jónak látjuk azt egyszer mindenkorra ide rajzolni.

Első nap: — kivált ha választás is van kitérve, — számos „közönség;“ — másodnap: a „közönség“ ritkul; — harmadik napon: tisztviselők s 20—22 bizottmányi tag. E három első napon vannak helyén levő és hajnal fogva előrántott érdekes és érdekel nélküli viták, ékes és nem ékes szónoklatok. A jegyzők aggódva tekintgetnek az elintéztet váró tárgyhalmazra. — Negyedik és ötödik napon, midőn a megye kormányzatát leginkább érdeklő tisztí jelentések s előterjesztések, ugy egyesek elintéztet igénylő ügyeik tárgyalatnak: a közgyűlés teljes voltára megkívántató tisztviselők s 4—5 bizottmányi tag vannak csak együtt, kik a „megye közönségét“ jelképezik. Itt aztán foly a munka, olvadnak az acták, a jegyzők mohón keresik ki a sürgős tárgyak legsürgősbbjeit. — A „közönség“ oszolni készül; „csak még néhány sürgős tárgyat“... de a „vasárnap“ kérelhetlenül közelg, elnök megköszöni a szives türelmet... s mindennek vége.

De térjünk át közgyűlésünk közérdekűbb tárgyra.

Egy üresedésben levő irnoki állomásra Papp László választott meg.

Az első alispán időszaki jelentéséből értesülünk, miként a megye közbiztonsági és egészségügyi állapota kielégítő, az ujonczállítás folyamatban van, megyénk hadjuttaléka ez évre 618 ujoncz, és 62 póttartalékosból áll, a népszámlálás be van fejezve, s jelenleg az összeállít-

táson dolgoznak, — az árvizkárosultak javára a belügyminiszterium 2000 frtot küldött, mely összegnek valamint a gyűjtés utján befolyóknak — a vész idején tett mentési költségek fedezése s az árviz által okozott nyomor enyhítésére leendő fordításával számadási kötelezettség mellett az első alispán bizottott meg.

Ez után másod alispán mutatta be a megyei törvényszék egyes osztályainak s ülnökeinek a múlt évben, ugy szinte ez évben a mai napig kifejtett tevékenységéről szerkesztett kimutatást s a főügyésznek a fegyenczeokról szóló jelentését. Ezek szerint a múlt évben beérkezett polgári, árva és telekkönyvi ügy 16023, elintéztetett 14616, hátrány 1407. Fegyencz ítéletlenül ez évre ájtott s behozatott 712, elítéltetett 686, mai napon van ítéletlen 18. Az ekként kimutatott tevékenység kielégítő tudomásul vétetett s különösen a bűnügyeket kezelő tisztviselők működése felett a közgyűlés elismerését fejezte ki.

Azon indítvány, miként a mostani két havi gyűlések helyett évnegyedesek tartassanak, elesett.

Az 1870-ik évi megyei költségvetést megállapító, illetőleg 17296 fr. 80 krral leszállító belügyminiszteri leirat felolvastatván, azt Korányi Miklós főjegyző vette általánoságban és egyes részleteiben beható bírálat alá. — Azon tényből kiindulva, miként az összes megyék, székek és kerületek költség előirányzata a belügyminister által 1300000 fr. levonással vétetett föl ennek költségvetésébe, elmondá, miként nem ismerve más törvényhatóságok előirányzatát, nem bocsátkozhatik a jelzett leszállítás indokai taglalgatásába; de ha e megye költségvetése megállapításából általános következtetést vonni lehet, nem titkolhatja el azon aggályt, miként a költségvetések megállapításánál nem méltatott kellő figyelemre amaz alapelv, miszerint a törvényhatóságok mint a közigazgatási s igazságszolgálat-

tási államhatalom végrehajtó szerveinek költségei az államháztartás oly „szükséges“ kiadásait képezik, melyeknek tulságos megszorítása a hatósági segélyt igénylő lakosság-nak nem hogy terheit nem enyhíti, de sőt az eszközök ez uton tehetlenné tétele által egyenesen érdekei sérelmét okozza.

Áttérve a költségvetés egyes tételeire, kimutatá a leszállítások indokolása tarthatlanságát. Határozottat, miként a megye indokolt feliratot intéz a miniszteriumhoz, kijelentvén, miként ha kimutatott szükségletei fedezéséről gondoskodva nem leend, magát a közigazgatás hiányaiból fölmerülhető felelőség sulya alól feloldottnak tekintendi.

Támár Imre indítványa folytán a főjegyző megbízott, miként a minden ülésszak alatt előadandó tárgyak sorozatát kinyomatva, ezen jegyzéket a közönség rendelkezésére bocsássa. — Mi csak üdvösnök tartjuk, hogy a bizottmányi tagok a fölmerülendő ügyekről előre értesülhessenek s nem értjük azok fölszólalását, kik ezt azon indoklással is akarták elejtetni, hogy a megyének nincs miből fizetni azon pár száz iv papír árát, mely e célra szükséges. Nem tetszik már emlékezni az 1867-iki meglepetésekre? Vagy nemjéleg bosszantók azon jelenetek midőn némely betoppant tisztelt szónokot harmadik dictioja után kell felvilágosítani, hogy nem azon tárgy van szőnyegen, melyben nyilatkozni „hazafiúi kötelességének ismeri“.

Gecsey K. indítványára föliratot intézett a megye a képviselőházhoz azon irányzat ellensúlyozására, mely köztudomás szerint az alsó foku törvényszékek rendezése kérdésében — a megyék területi épességére való tekintet félretételével — létezik.

Az alább egész terjedelmében közölt felirat következő megkereső levél kíséretében küldetett szét:

Kedves Barátink s Atyáinkiai!

Az alsóbb fokú törvényszékek küszöbön álló rendezése alkalmával a törvényhatóságok területi építése megvívása tárgyában, — mai napon tartott közgyűlésünkben — az országgyűlés képviselőházához intézett kérvény-másolatát azon kéressel van szerencsénk Önöknek megküldeni, miként azt szíves figyelemükre méltatva, hason irányu felterjesztésekkel támogatni sziveskedjenek.

Kelt Nagy-Kállóban, 1870. február 15. s több napjain tartott bizottmányi közgyűlésünkben

barátaik s atyjukfiai
Szabolcsvármegye közönsége.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

A napisajtó, főleg a magyar királyi igazságügyi miniszteriumhoz közel viszonyban álló „Jogtudományi Szemle” című folyóirat közleményei egy oly tervezet léteéről tanuszkodnak, mely szerint az elsőfokú törvényszékek felosztása s ezek területi megállapítása, tekintet nélkül a törvényhatóságok területi építésére, törvényhozásilag szabályoztatni célozhatók.

A megnevezett folyóirat szerint Szabolcsvármegyének a Nagy-Kunsággal vasutal összekötött vidéke ama kerülethez, ellenben Nánás és Dorog hajdu-városok Szabolcsvármegyéhez csatoltnak s az így alakítandó megyében egy törvényszék felállítását szándékolják.

Nem helyi, kicsinyes érdekek, de hazafiu mely meggözdös vezérel minket, midőn e czélat fölötti agályaink behatása alatt, az érintett törekvés ellensúlyozására, a mélyen tisztelt Képviselőházhoz jelen kérvénnyel járunk.

Politikai s lélektani indokok egyenlően követelik, miszerint hazánk törvénykezési szervezetének rendezése ne rázkódtassa meg azon szerkezetet, mely annyi küzdelemteljes századokon át életerősnek bizonyult; — ne adjon tápot oly változások iránti ohajoknak, melyek irányát előre meghatározni nem lehet, — melyek — végeredményükben hazánkra vésztozókká válhatnak.

Nem leghalványabbika a közelmúlt önkényuralomból fenmaradt keserű emlékeinknek azon sérelem, mely azon időben a hatalom által a törvényhatóságok területi kiméltelen megátadásával okoztatott; — s az ellenszenv, melyet ez eljárás széles e honban ébresztett, tiltakozó tanúsága azon hitünknek, miként e hon lakosai — még anyagi előnyök kínálkozása mellett is —

csak fájdalmas érzettel bontakoztathatók ki azon kapcsolatból, melyet számukra a hosszú együttélés s az érdekek összeforrása alkotott, — a törvényhatósági kapcsolatból — melyhez a kegyelet kötelek fűz, melynek fogalma zavartatnák meg azáltal, ha lakói a mindennapi csetből folyó bajai orvoslását más törvényhatóság területén keresni kényserülének.

Ohajtjuk mi, mélyen tisztelt Képviselőház, hogy a törvénykezési reformok mielőbb s behatóbban keresztülvitessenek, de mert azokat a területi viszonyok bolygatása nélkül üdvösebben behozhatónak tekintjük, hazafiu tisztelettel kérjük, miként az elsőfokú törvényszékek rendezésénél a törvényhatóságok területi épését megővni méltóztatassék.

Kelt Nagy-Kállóban, 1870. február 15. s következő napjain tartott bizottmányi közgyűlésünkben

Szabolcsvármegye közönsége.

A városi képviselők gyűlésteremből.

A képviselők gyűlés mozzanatait leírni, a legkényesebb témák közé tartozik, a ki erről ír, el lehet rá készülni, — hogy sok megrövidésnek lesz kitéve. — De ha ugy van is, megkísértem a f. hó 21-iki képviselők gyűlés folyamát pár sorban körvonalozni. ... Az említett napra hirdetett közgyűlés szokatlanul látogatott volt. Régióta nem telt meg a közgyűlés terme emyire.

Elnök 9 órakor a gyűlést megnyitván, mindenekelőt e lap 6-ik számában közölt felirat átadásával megbízott küldöttség jelentése olvastatott fel. A küldöttség csatolta jelentéséhez a miniszteriumnak Magyar-és Erdélyországban felállítandó elsőfokú törvényszékek s járás bíróságok elhelyezéséről szóló tervezetét is, mely tervezetből a közgyűlés örömmel értesült arról: hogy megyénkben felállítani tervezett két első fokú törvényszék egyike városunkban lenne elhelyezendő.

A küldöttségnek eljárásáról kimerítő jelentésben szükségellenk látom egész terjedelmében közölni; — e helyütt csupán annyit jegyzek meg; miszerint a küldöttségnek az illeto helyekeni tapintatos eljárása a közgyűlés által helyeseltetvén, a küldöttségnek köszönet szavaztatott, s elhatároztatott: miszerint a közgyűlés városunk országgyűlési képviselőjét, ki egyszersmind a képviselőnek s az említett küldöttségnek tagja, megkeresi azziránt, hogy a tervezet szerint megyénkben felállítandó két elsőfokú kir. törvényszék közül, az egyiknek városunkba leendő telepítése ügyében mindazon lépéseket tegye meg, melyek a kívánt sikert eredményezhetik, különösen pedig az e tárgyú kérdések megol-

dása alkalmával az említett feliratban érintett tényezők iránti figyelmet az országgyűlés előtt is ébreszesse fel.

Ezen keresztülvitvén, felolvastatott több képviselők tag s városi lakos által is aláírt azon kérvény, melyben a Nagyvendéglönek áthelyezése, és a városhoz méltó új (emeletes) vendéglönek építése sürgettetik. Ezen kérdésnek megoldása hosszabb vitára adott alkalmat, mely vita sok tekintetben a parlamentáris formák megtartása nélkül volt le. A ház szabályait képviselőink közül még kevesen tanulmányozták. Egyszerre felállanak és beszélnek horkán is, a zajban sokszor nem hallani az elnök szavát, disputa van quantum satis, mindezekhez aztán hozzá járul egy csomó indítvány, küldöttség menesztési ajánlat, személyes kérdésekben felszólalás, szójátékból erőd elémelkedés, s más hasonló közbeszólások.

A megyei bizottmányul már nincs meg e „kirugás”, e helyütt inkább a bizottmányi tagok részéről érdekeltég apadása nyér ilyen hatványozást. Egyik sem menthető.

Áttérve az említett kérvény tartalmára, annak lényege ellen nincsen kifogásunk, styla azonban egy kissé a kitevésekben pongyola, s különösnek tűnt fel előttrük, hogy e „sürgető kérvényben” az illeto aláíró képviselők tagok a képviselőket, így hát magukat szünetnélkül vádolják a hanyagsággal. De jól van ez, így kívánja ezt az osztó igazság is.

A vita folyamát tekintve: A kérvény felolvasása után, pro et contra neki zudult az indítványok özöne. Többen a kérvény aláírói közül minden indoklás nélkül egyenesen azt kívánják; mondassék ki határozatilag hova, mely helyre kívánja a közgyűlés az új vendéglö építtetni. Mások ellenben különösnek találják azt, miszerint az legyen az első kérdés hova építtessék az új vendéglö, — a mennyiben szerintök a kérdés lényegét a kivelti módozatok előleges megállapítása képezi, vagy is tekintetbe vévén, a városnak jelenlegi pénzügyi helyzetét, — kimutatása annak 1-ór képes-e a város maga erejéből felépíteni a szükséges vendéglö vagy nem? s ha nem, 2-ór mely módozatok legyenek azok, melyeknek igénybevétele mellett a nagy vendéglö felépíttessék. E lényeges és első kérdés tisztába hozatala végett ez utóbbiak egy szűkkörű küldöttség kérnek kineveztetni, mely küldöttség előleges munkálattának beadása után látják csak szükségesnek a helyiséget kimutatni.

Szavazásra kerülvén a sor, azon kérdésre: 1-ór jelenleg kívánja-e a közgyűlés az ujonan építendő Nagy Vendéglö helyiséget megjelölni, vagy 2-ór a küldöttség jelentése

T Á R C Z A.

TÖRTÉNELMI ALAKOK.

F. Barnatól.
(Folytatás.)

II.

A Fernig növérek.

A háboru első korszakában, midőn az egyesült porosz-osztrák hadsereg katonái a forradalom leigázása végett Franciaország határait előzönlötték, a határszéli községeknek különösen nehéz szerep jutott. Alig volt nap, melyben az egyesült sereg élmezői portyázás végett a határokon át be ne törtek volna, a mi aztán oda kényszerítette a fenyegedett egyes községeket, hogy önként fegyvert ragadjanak saját személyök és vagyonaik védelmére.

Egyike volt e községeknek Mortagne falu is, mely szintén szabadcsapatot alakított, s annak vezérévé Fernig-et tette.

Fernig régi katonaiszt, szégyenesen, elvonulva élt e kis faluban nagyszámu családjával együtt. Neje már rég elhunyt, de maradtak gyermekei, kiknek vídamsága és szeretete gyakran fölmelegíték a vén katonának szigorú és komoly vonásait. Két fia volt, de mindkettő katonává lett, s egyik a rajnai, másik a preneausi hadseregnek szolgált. Leányai azonban mellette maradtak,

kik közül kettő még gyermek, de a két nagyobb — Felicite és Theofilé — már serdülő hajdonok voltak.

A gyakori éjjeli kirándulások, melyekben az öreg Fernig a mortagnei kis csapatot vezénylé, örökös nyugtalansággal töltte el a két leány szívét. Folytonosan remegtek atyjok életeért, s végre kölcsönösen megvalva egymásnak nyugtalanságukat, elhatározták, hogy titkon ők is részt vesznek az éjjeli csatározásokban. Czéljuk volt, hogy atyjok élete fölött örökdenek, s hős elszántáguk elfeledtette a veszélyt, mely saját életüket is könnyen fenyegethette. S valóban eltávozott bátyjaik ruháját felöltve, több ízben követék a kis csapatot éjjeli kirándulásában, s nem egyszer menték meg atyjok életét az ellenség portyázók kardcsapásaitól, a nélkül, hogy az valamit tudott volna róla. Imáandó jellemvonása a szerető gyermeki színek, mely hősieségét is magába zárja!

Azonban a kis csapat hősieségének híre csakhamar elterjedt. Beurnonville tábornok vitézségükről értesülve, egy erős csapat élén utra kelt, hogy őket az ellenség élmezőitől megsebzadítsa. Utjában épen találkozott a mortagnei hős csapatával, a mint az éji kalandjáról tért haza, mely kalandnál Fernig-et szintén leányai szabadították ki a huszárook kezéből. Megállítá őket, köszönetet mondva nekik vitézségükről Franciaország nevében, s hogy bátorságuk és hazafiságukat megdicsérte, szemlét tartott felettük. Leszállva lováról észrevette, hogy

két legifjabb önkényes a sorok megett bujálta tekintete elől. Fernig által közelebb szólíttatá őket, de a két vitéz, löporótl füstös arcuk s a töltények elharapsától fekete ajkai miatt, maga Fernig sem ismerte föl. Elbámult, hogy két harcosát nem ismeri. „Kik vagytok?” kérde szigorú hangon. A kis csapat e kérdésre sutogott és mosolygott, ők pedig titkukat elárulva látván, térdre estek, s pirulva zokogva megmondák nevöket, s bucsónatot esdettek 'apjoktól. Fernig alig tudott bámulatából magához térni; végre könyekre fakadt, megölelte leányait s bemutatá őket Beurnonville-nek, ki leírta e jelenetet a conventhez küldött sürgönyében. És a convent, a két leány hősieségét méltányolva, egész Franciaországot értesítette tetteikről, s lovakat és tiszteletű fegyvert küldött nekik a haza nevében.

Később mindketten tisztékké lettek s Dumouriez tábornok hadtestében voltak alkalmazva. Bátoróságuknak mindenkor kiváló fényes jeleit adták. Hősleg küzdöttek Valmynál és Jemappes-nél. Dumouriez egy mutatott katonái előtt a két hősnőre, mint a hazafiság mintaképeire s a gyezelem jószellemére; s valóban szépségök és ifjuságökkel védszellemei voltak a hadseregnek.

A jemappes-i győzelem s több apróbb csatározások után Dumouriez Brüsselbe vonult. Az előőrök e csatározásai alatt történt, hogy a fiatal amazon Fernig Felicite, Dumouriez rendeletét vive s tüzétől elragadtatva, maroknyi huszár kíséretével egy ellen-

után? Az 1-ső kérdésre szavazott 29, a 2-ik kérdésre 33 képviselői tag.

Ennek folytán határozatott: a közgyűlés egyhangul kívánatosnak s a város folytonos emelkedését tekintve, czélszerűnek sőt halaszthatlanul szükségének látván egy a városhoz és a kor igényeire illő nagyvendéglő melletti felépítését, — ennél fogva, ennek létesítése tárgyában szükségelt elegendes munkálatok, kivételi módozatok iránti javaslat, költségvetés, s tervezet-készítésére jelentés bevarása mellett polgármester elnöklése alatt Blalunka József, id. Juhász Mihály, Sexty József, Kralovicsky Mór, Stern Emánuel, id. Maurer Károly, Jánószki András, dr. Takács Alajos, Krasznay Gábor és Riszdorfer János képviselői tagok kiküldetnek.

Indítványoztatott ezuttal: hogy a menyiben a közgyűlés régebben kelt határozatával a járdának elodáztatlan szükségelt hasonlólag elismerte, bizassék meg a fennebb említett küldöttség e tárgyban is a tervezet s a kivételi módozatok iránti javaslat elkészítésével.

Ezen indítvány azonban — mert a kétőt egyszerre elintézni soknak találta a közgyűlés — nem talált viszhagra. Δ

UJDONSÁGOK.

§. Hazai pénzintézeteink között tudomásunkra első volt a „Szabolcs megyei takarékpénztár“ N.-Kállóban, mely az általa leszámított váltók és kötvények bélyegdíjaira nézve a pénzügyi igazgatósággal (általában) kiegyezkedett; minek következtében az ezen intézetnél benyújtott váltók és kötvények bélyegmentesek. Midőn egyrészlő nem mulaszthatjuk el az intézeti igazgatóság tapintatos eljárása feletti elismerésünket nyilvánítani, másrészt a kir. pénzügyesség és különösen az intézeti pénzeket igénybe vevő közönség kényelmére végett szeretjük hinni, hogy a helybeli takarékpénztár és kereskedelmi bank igazgatósága szintén igyekezni fognak a jó példát követni s a belyegután járás esetleg a hivatalos „Befund“-tól a közönséget megkímélni.

× A mult számunkban említett meleg és gőzfürdő iránt t. Kralovicsky Mór úr által febr. 20-ra egybevittott értekezlet szép számmal részvételű tartatott meg, s épen ebből is látható volt, hogy az eszme, mely ennyi érdeket képes felkelteni, életre való. Nyiregyháza város elöljárósága és polgárai mondhatni versenyeztek a rég nélkülözött hiányt pótló, tisztasági és egészségügyi tekintetből elkerülhetlen fürdő felállítására. — Részvényekre tervezetik a fürdő-intézet, s bár az értekezlet egybehívója consortium

seges uhlanus osztály közt találja magát. Nagy bajjal szabadult ki, s lovát megfordítva nyargal csapatja felé; ekkor látja, hogy egy önkényes belga tiszt már lováról leterítve magát az uhlanosok ellen karddal védi. Ambar a tisztet nem ismeré, oda vágta, két pisztolylövéssel leterít két uhánt, a többit megsebezve, leszáll lováról, felemeli a haladókat, húsáira bizza s maga kíséri a mozgó kórházhoz, aztán tábornokához viszszer. E fiatal belga tiszt Van der Walle volt, ki a francia hadsereg távozása után a brüsseli kórházban hagyatva, elfeledett sebeit, de nem feledhető szép szabadítóját, kőről folytonosan ábrándozott.

Dumouriez bukása után a két leány is letűnt a színtérről. Később pedig Van der Wallen is elhagyta a katonai szolgálatot s feledhetlen szabadítója keresésére indult, de darabig hasztalanul futotta be észak fővárosait, míg végre Dánia bencséjében akadott rá. Hálája szerelemmé változott a leány iránt, ki ismét föltéte nem ruhát s kellemét és szerényességét. Nőül vette és visszavitte Belgiumba. Thofle elkísérte testvérét Brüsszelbe, hol aztán ő mint fiatal hajadon halt meg.

Felcité kedvelő a művészeteket, zenés és költő volt s érzelemmel áthatott költeményeket hagyott hátra. — És most a két elváthatlan hős nővér hamvait a brüsseli temetőben ngyanazon hant fedezi.

(Folyt. köv.)

alakítása s illetőleg tervezetről nem gondoskodott; mindamellett az egybevittott értekezlet kellő eredménnyel oszlott szét. Kralovicsky Mór közakarattal megválasztott ideiglenes elnök ugyanis meleg szavakban előadván a közszükséget, mely csaknem 22,000 lélekből álló városunk emelkedése s egészségi érdekeire rég nehezedik: czélszerűnek tartja s ajánlja a részvénytársulati vállalkozást. Az érdekltség a meleg és gőzfürdő felállításának szükségéről meggyőződve, ily intézet felállítását elhatározta. Az előleges tájékoztató tájékoztása a részvenyt, helyiség, meleg és gőzfürdői szerkezet elegendőségitadása s hozzávetőleges költségvetés készítésére küldöttség rendeltetett ki, Kralovicsky Mór elnöklése alatt Meskó Pál, Takács Alajos, Czinez Sámuel, Glück Dávid és Aschenbrenner Jakab urak személyében, kik eljárásuk eredményéről a közgyűlésnek fognak jelentést adni. Az értekezlet márczius hó 6-ikára fogja alakuló közgyűlését megtartani, annak idején közölni fogjuk olvasóinkkal az eredményt.

— A városunkban 27 év óta virágzó Stern Emánuel kereskedői cég márcz. 1-től „Stern Emánuel és fia“ firmát nyert; amelyben mint értesültünk az atya Jenő fiát is nyilvános társul fogadta. Stern Jenő urat ismerjük s meggyünk győződve, hogy vele az eddig is solidságáról ismert firma méltó társat nyert, szívesen ajánljuk e jól rendezett kereskedést közönségünk figyelmébe.

— Ugy halljuk, és napokban Királytelek közelében egy embert találtak meggyilkolva. A vizsgálat folyamatban van; eddigéig csak annyi jutott tudomásunkra, hogy orosi illetőségű, szegény csontszedő volt.

× A „Nyiregyházi keresk. és iparbank“ által a Nyírvidek gabona-terményeinek feldolgozására gőzmalom tervezetik, melynek létesítése iránt febr. 26-án tartatott meg az első értekezlet. A menyiben a vállalat vidékünk gabona-piaczát a külföldi piacok esélyeitől megóvni törekszik, s így vidékünkre csak áldáshozó lehet; addig is míg előnyét részletesen méltányolnánk, felhívjuk rá vidékünk figyelmét.

** A sorozás nálunk is megkezdettét f. hó 24-én s még most is folyton tart. — Ily alkalommal a vidékőr bejövők közt már többször véres összeközlésre került a dolog. — minek városunk érlyes kapitánya azáltal vette elejét, hogy a város végén felállított rendőrök által a bejövő vidékiektől elszedeti a botokat.

** A mult heten egy helybeli lakos a sőtöl erdőn keresztülmenve farkassal találkozott s a nála levő pisztolyal oly szerencsésen lötte meg, hogy ez rögtön lerogyott, másnap reggel a még életben maradt farkas után puskával ment, s agyonlötte; így minden szét összetörve vitte zsákmányát a városházához.

± E napokban értesültünk arról, hogy egy „utazó“ a Tiszavidek hasábján még eddig nem ismert új találmányu ködfátyol képeket (képletteket) fog mutogatni. E találmánya az újabb kor vívmányai közé tartozik. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

Farsangi krónika.

+ A Polgári-Olvásó Egylet f. hó 26-án tartotta meg a Nagyvendéglő termében második táncvigalmát, mely mint az előbbi hasonlólag látogatott és kedélyes volt. A tánc kedvelő ifjuság reggeli 5 óráig mulatott.

Nyiregyháza, febr. 25.

T. Szerkesztő úr!

A „Tiszavidek“ ezévi 7-ik számában megjelent a polgári olvasó-egyletről felírtu „Grachus“ aláírású vezércikkre, sem tollharci viszketegeiből, miután erre sem időnk, sem kedvünk, hanem az abban foglalt változások és czélatos elferditések helyreajzítása tekintetéből, felvilágosító és czáfólo sorainkkal legyen szives becses lapjában tört engedni.

A nevezett cikk bevezető sorainak bevallott értelme az, miként a Kaszinó-egyletek hazánkban kezdeményezőjét, Széchenyit azon szándék vezérelte legyen, mintha amaz

egyleteket az akkori kiváltságos osztály, az arisztokracia számára akarta volna létesíteni; holott köztudomásu tény, miszerint a feledhetlen nagy hazafi szemei előtt a még azon időben melyen szunnyadó közszellem föléb-resztése lebegett.

Hogy az akkori viszonyok között, a kitűzött údvös cél elére végett, az arisztokracia közreműködésére, mint főtényezőre kiváló súlyt helyeztet: ez a dolog természetből önként érthetőleg következett.

A lénglekű hazafi nagy horderejű eszméjének téves fölfogására mutat, róla azt föltételezni: miként ő a Kaszinókat egy kiváltságos osztály számára alapította volna hazánkban.

Az ő fölelmagyarázhatlan szándéka volt: a haza jövője iránt érdekltséggel viseltető honfiakat, az értelmiséget, tartozott legyen ez bármely osztályhoz, eszmecsera végett egy központba gyűjteni.

A társulási szellem nagyobb mérvbeni terjedésével, mikép váltak el idő folytán a Kaszinó-egyletektől az ugynevezett Olvasó-egyletek: ennek taglalásába becsátkozni nem lehet földadatunk. Czikkiró urnak mivel sem indokolt abbeli vádját: miszerint az összes hazai Kaszinó-egyletek „a kor eszméjéhez liátszólagos simulásból, fraternizálási hajlamból, a demokratikus szellem hatása alatt“ fogadták volna kebelökbe a polgári osztályt, határozottan visszaautasítjuk. Ugyzintre alaptalan gyanusításnak nyilvánítjuk azon állítását, miszerint a hazai Kaszinó-egyletek miundeigyike, nem belső meggyőződésből, hanem a fentebb előadott nemtelen okokból fogadta volna körébe a polgári elemet.

A ki ily vádak bebizonyítására vállalkozik, annak az összes hazai Kaszinók, alakulási fejlődési életét tüzetesen ismerni kellene.

Vajjon a sok helyt végbement elválásnál ennek föbb okaiként nem szerepeltek-e más, a helyi viszonyokból folyó, természetesebb tényezők: ezzel „Gr.“ ki a vesék titkait és a szivek redőit ismeri, nem sokat törődik, határozottan kijelentvén azon nemtelen gyanusítás: „miszerint a polgári elemnek a Kaszinókbai fölvétele nem történt belső meggyőződésből.“

Ugy látszik „Gr.“ nem ismeri azon lélektani igazságnak, még a legdemokratikusabb államban is naponta tapasztalható igazolását: miszerint a hason állásu, foglalkozás, és különösen műveltség tekintetében egymáshoz közel álló egynéi a társadalomnak inkább sorakoznak egymáshoz; mint kik a mondott okokra nézve nagyon különböznek egymástól! Talán nem tudja czikkiró ur, miként a műveltség azon minden választalat leromboló hatalmas tényező és azon varázs kapcsol, mely a társadalom különböző elemeit egymáshoz fűzi.

Onhittéggel teljes esalhatlansági értekezésben, elferditett állításaink igazolására, nem keres a távolban fölvilágosító és bizonyító példákat; hanem mint önként kínálkozót és legközelebb levőt fölhozza a nyiregyházi Kaszinót, mely egyletnek — brri! töröl metszetét kékvérű tagjai „szintén nem állhatvén ellen a korszellem demokratikus hatásának, a városunkban levő polgári osztályukat, illetőleg iparosokat csupa fraternizálási hajlamból fogadták be az arisztokratikus Kaszinóba.“

A hamis föltevésből és elferditett tényekből kiindult okoskodásának folyamatában a mézvárógóly is mérget szívó pókknét, de azért meg kell vallani logikai rendben azon következtetésre jut czikkiró ur, miként „az emberi természet nem ismerésén alapuló feldijas osztály felállításának következménye nem lehet más, mint lenézés, két párta oszlás, megkülönböztetés, és a polgári elemnek a Kaszinóból való elválása.

A logikai észjárás ellen nem lehet kifogásunk; de hogy ily s ennyi rágalmazó valótlanság leírásokor saját kebelének kisbírója nem tiltakozott: ezt nem tudjuk megfenteni!

A „Polgári Olvasó-Egylet“ néhány év előtt történt alakulásának, a társulási szellem általános jellegű mozzanatain kívül, habár csak másodrendű okait, nem a czikkiró által vakmerően fölhozott ráfogásokban, hanem máshol véljük könnyű szerrel föltálatlathatóknak. Nem levén t. i. Nyiregyházán oly

alkalmas helyiség, mely hat-hétszáz embernek kényelmes összejöveteli helyül szolgálhatna, egy kaszinói tag, K. G. ur erélyes tevékenysége és kezdeményezése folytán, — ki annak idejében a földmivelő és iparos osztálynak a kaszinóba való feldíj fölvetéle mellett buzgólkodott — jött létre a „Polgári Olvasó-Egylet” első helyiségének felállítása.

Az oroszlanrész a „Polgári Olvasó-Egylet” megalakulásánál tehát méltán őt a kaszinó tagját illeti.

A nyakatekert premissákból levont okoskodás koronája ama légből kapott koholmányban tündöklik: miként „az iparos osztálybeliek számára külön olvasó-terem mutatott ki.” Az igazságnak ezen merész arculaspasapát célzatos valótlanságnak bélyegezve, az akkori kaszinónak több mint másfélszáz még élő tagjait a tanúságtételre fölhívni bátorokunk! Hiszen nem külön olvasó-termet, de még csak szobát sem tudunk volna kimutatni, miután ezt korlátolt helyiségünk nem engedé.

Grachusnak a logikai szabályok szerint helyes gondolatmenete egy helyt kissé megbicaklik, azt mondván: miként „Nyiregyházán a szó gyakorlati értelmében aristokratia nem létezik.” Ha nem létezik: mi értelme van az ellene folytatott szemálmom-harcnak?!

Földmivelő és iparos apáktól való származásunkat nem tagadjuk és nem szégyeljük; sőt azok emléket kegyelettel őrizzük; iparos és földmivelő osztálybeli vérrokonainkkal a testvéri egyetértést mindenkorra fenntartani legfőbb feladatunknak valljuk; ugyanint egész készséggel beismerjük: hogy nálunk aristokratia nem csak nem létezik, de hazánk átalakult viszonyainál fogva nem is fog létezni.

Kaszinó-Egyletünket aristokratikus jellegűnek, csak hibás agyszerkezetű, rögeszmékben szenvedő tarthatja. Akár a tagok névsorát, akár a közöttünk és mások irányában fenálló viszonyokat — ha elfogulatlanul szemügyre vesszük: mindennek inkább, csak aristokratikusnak nem fogják azt mondhatni.

Czikkiró közleményének azon passzusát: miszerint az iparos és földmivelő osztály a Kaszinóval egy fedél alatt meg nem férhetőségének kérdését a nyilvánosság terén bővebben feszegetni nem tartja tapintatosnak, — hangzatos, hatásra számító phrasissal nem tartjuk egyébként.

A közvélemény bármily szigorú verdicijétől vissza nem riadunk. E tekintetben csak egy olatásunk van, t. i. az: hogy az esküdtzéki bírák, az igazság kiszolgáltatásában, Gr. ellen részrehajlatlanabbak legyenek.

Mi szívünkbelől örvendünk a Polgári-Olvasó-Egylet felvirágzásán, mert a Polg. Olv.

Egyletet iparos és földmivelő polgártársaink műveltségi haladásának hőmérőjeül tekintjük, nem is kívánjuk jelen nyilatkozatunkat a P. Olv. Egylet mint testület ellen irányozni; de csakis a czikkiró ellenünk irányzott erőlködését akarjuk a valószínűságra redukálni.

A czikkiró epés kifakadásaira, miután ebben örömet talál, nem fektetünk semmi súlyt; azt azonban városunk féltékenyen öröközött közbékéjének érdekében jogosan követeljük: miszerint a testvéri meghasonlás konkoljának könnyelmű szorasától jövőre szigoruan óvakodjék, szem előtt tartván ama mondatát: „a ki születet vet, az vihart fog aratni.”

A balsorsnak megfoghatlan szeszélyét megfektetni képesek nem levén, örökös rejtély marad előttünk: hogy az áldás terjesztésére hivatott kezek a polgári visszavonás tüzeinek meggondolatlan szításában találják gyönyörűket!

Avagy nem tudja Gr. miként van e város, bár még csak rövid történelmének, testvérharczsal beszenyezett egy árnyék lapja.

Mi, kik a különböző vélemények össze nem egyeztetetése folytán támadt testvér-meghasonlás örökös sajnos jeleneteinek szemtanúi valánk, városunk közbékéjének bárki által czélbavett megzavarása ellen, ünnepélyesen tiltakozunk!

Anyira megfélemedkezett volna már Gr. jelen századunk tinnen hangzó szentháromságának egyik magasztos jelszaváról „a testvériség”-rol, miként a letűnt sötét kor valási fanatismusa helyére a politikai türelmetlenséget akarná ültetni?!

Már is hosszúra nyult sorainkat, egy a „Tiszavidék” szerkesztőjének szülő kéréssel fejezzük be: miszerint jövőre, ha netán a kérdéses cikkhez hasonló szellemi szörny-szülött kopogtatna irodájának ajtaján, mielőtt ezt világba bocsátaná, ne sajnáljon önönök magának — akarám mondani — „Gr.”-nak kissé körmeire kopintani.

Ha pedig ezen fájdalmas mütétől ir-tózik: ez esetben a vörös krétát ne tessék kimélni.

A nyiregyházi Kaszinó több tagja.

Üzleti értesítés.

— Nyiregyháza, febr. 26. Időjárásunk pár nap óta enyhe, ugy hogy még éjjel sem igen fagy. A hosszas borongás végre ma délután csendes esővel köszöntött be, minél fogva kilátásunk van reá, hogy a már is rozsz utak rövid időn ismét feneketlennek válnak.

A mai hetivásár az ideiek közt eddig-élé a leggyengébbnek mondható, a mennyi-

ben csekély számu leginkább helybeli eladókra szorított; ezt nem annyira a rozsz utaknak, mint inkább a jövő héten bekövetkező országos vásárnak tulajdonítjuk. Legnagyobb volt a lóvásár, anélkül hogy vételkedv mutatkozott volna. Szarvasmarha kevés volt, leginkább vágóhidra való elmeceveszített tehének, párja 120—40 frtg, de ezek sem igen keltek. — A mostanában többnyire mindig élénk sertsésvásár ma csaknem üres volt, pedig vevők jelentkeztek Győr- és Váradról. — A terményüzlet csupán helybeli fogyasztásra szorított, kivéve a repcét, melynek jövő termésére mérőnkint 5 frjtával már eddigelé is igen sok szerződés kötöttet.

A nyiregyházi gabnacarnokban

jegyzőkönyvileg beigtatott terményárak o. értéken.

Alsó ausztr. mérő szerint	Súly fonton-kint	Február 26	
		leg- alant	leg- lent
Buza	00—00	3.00—4.25	
Kétszeres	00—00	2.45—2.50	
Rozs	80—81	2.40—2.55	
Árpa, serfözésre	00—00	0.00—0.00	
„ táplálékra	70—00	1.80—1.95	
Zab	50—00	1.55—1.70	
Kukoricza	00—00	2.25—2.30	
Bab	—	2.50—2.75	
Köles	—	2.30—2.40	
Bükköny	—	3.00—3.25	
Mák	—	0.00—0.00	
Repeze	—	5.00—7.50	
Lenmag	—	5.25—5.50	
Vörös Löhère	—	0.00—0.00	
Luczerna	—	00.0—00.0	
Virágolaj, mázsánkint	—	26.50—27.	
Szesz, magyar itcze	—	17—17½	

Értéktárgy- és váltó-árfolyam

a bécsi cs. k. nyilvános tőzsdén febr. 26.

	Pénzbeli árfolyam o. é.
5% metalliques	61.50
5% metalliques május és nov. eső kamattal	61.50
5% nemzeti kölcsön	71.40
1860-iki államkölcsön	96.70
Bankrészevények	727.00
Hitelrészevények	274.20
London	124.35
Ezüst	121.65
Cs. kir. arany	5.84½

HIRDETÉSEK.

ELADÓ HÁZ.

Nyiregyházán a legélénkebb és legszebb utca közepén, közel a piacchoz egy cseréptetővel ellátott legjobb karban levő ház eladó. (XXIV) *2

Bővebb értesítést ad e lap kiadó-hivatala.

A nyirbátori gőzmalom liszt-főraktára

Nyiregyházán

Piacz-utca Kekréty-féle ház alatti (ezelőtt Juhász Miklós) boltban.

Alulirt tisztelettel értesitem a t. cz. közönséget, miszerint a nyirbátori gőzmalom mindenféle buza-, de különösen jó minőségű rozs-lisztjének főraktárát sikerült megnyernem s a fentnevezett utczában és házban folyó évi február hó 15-től kezdve szolgáltatással a t. cz. közönség rendelkezésére állók.

Midőn raktáramat a t. cz. közönség szives pártfogásába ajánlom, egyuttal biztat a remény, hogy pontos és gyors szolgálatom által sikerülend a t. cz. vevők bizalmát megnyerni.

(XX) 3—3

Jung Adolf.

50 darab hordó

szesznek való 6 vas abronccsal ellátva legjobb állapotban kapható

Fried Jakabnál (XXI) *2

Pazonyi-utca 780. szám alatt.